

VARLJIVO LJETO DVADESETO

 Leona Sabolek
leonasabolek@gmail.com

Ovo će ljeto biti zapamćeno po brojnim restrikcijama u kulturi. Sada pandemija određuje svoja pravila, a nedostatak financijske potpore djelatnicima je već uobičajena stvar. Tko god može svoje planove usmjerava na vanjski prostor, a tu će zadnju riječ reći meteorologija. Pa ipak, svi su puni planova i dio njih i dalje realiziraju online.

Ukupno 43 likovna umjetnika iz *Udruge likovnih umjetnika HKD Napredak* nakon virtualne prezentacije na stranici Društva dočekali su svoju *Uskrsnu izložbu* u prostoru gdje se redovito postavlja – *Maloj galeriji sv. Ante* u samostanu na Bistriku. Tu se mogla uživo pogledati od blagdana sv. Ante, a po riječima predsjednice Udruge Hibe Mustafić bit će izložena i u drugim galerijama.

Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti je 26. lipnja otvorio vrata za izložbu *Kreativnost u slobodno vrijeme 2020* Udruženja građana češkoga podrijetla *Česká beseda* iz Sarajeva koja je do tada prezentirana u vrhunskom virtualnom 3D svijetu zahvaljujući projekt koordinatorici Muzeja Mihneti Stupac – Avdić. Autorica Jovanka Manžalović Šalaka je za sedmu izložbu iz ovoga ciklusa i 17. iz ciklusa *Česi u BiH* izložila fotografije 25 članova udruženja svih naraštaja.

Historijskom muzeju ne nedostaje unutrašnjega prostora pa je omogućio velikom umjetniku Safetu Zecu da 12.

lipnja bude domaćinom uoči zatvaranja njegove izložbe *Zagrljaji*. Iz razgovora s posjetiteljima saznalo se da u Srebrenici planira izložbu *Egzodus*. Prigodom obilježavanja 25. godišnjice genocida tu će se naći dio *Zagrljaja*, ali i dio *Suza* koje su već bile izložene. On smatra svojom obvezom podsjetiti, osobito mlade ljude, kakvo je bezumlje učinjeno jer je ovo lijepa zemlja i u njoj ima dovoljno mjesta za svakoga.

Direktorica *Historijskoga muzeja* Elma Hašimbegović najavljuje veliki edukativni program za srednjoškolce. Bit će to web-platforma s po 25 priča iz svake od 4 monoteističke religije u BiH. Iz kulturno-povijesnoga nasljeđa bosanskohercegovačkih katolika već je s Franjevačkim samostanom sv. Katarine u Kreševu realizirana tema *Narodna medicina i ljekaruše*. Većina sačuvanih ljekaruša nastajalih od 13. stoljeća u franjevačkim samostanima je iz razdoblja od 16. do 19. stoljeća. Ovdje je

predstavljena rukom pisana ljekaruša fra Alojzija Perčinlića iz 1820. godine, a iz ostavštine su prvoga diplomiranog bosanskohercegovačkog liječnika fra Mate Nikolića igle za akupunkturu i kirurški nožić. Očekuje se bogato *Ljeto u muzeju* u kojem se velika pažnja pridaje najmlađima.

Na rad s mladima usmjerena je i *Galerija likovnih umjetnosti BiH* koja svojim edukativnim programom postiže velike uspjehe. Muzejska edukatorica i bibliotekarka s *Odjeljenja stručne biblioteke i dokumentacije* Aida Šarac kaže da već 7 godina postoje programi za rad s djecom uzrasta 6 – 10 godina i 11 – 14 godina. To je *Alternativna učionica* i u vrijeme karantene se aktivno učenje odvijalo putem aplikacije *Skype*. *Naša priča* je krenula 2019. godine za predškolski uzrast, ali je stala zbog korone. Posebno su ponosni na *Plavi autizam*, program koji traje 6 mjeseci za 6 učenika iz spektra autizma. *ARTsee* aplikacija je digitalno-didaktičko pomagalo za djecu s poteškoćama u razvoju koje im omogućava bolje razumijevanje umjetnosti, svijeta, vlastitih i emocija drugih ljudi. Jedinstvena je u svijetu i rađena u suradnji s *Goethe institutom*. Korištena su djela eminentnih umjetnika kao što su Gabrijel Jurkić, Safet Zec, Karlo Afan de Rivera, Salim Obralić, Mario Mikulić, Atanasije Popović i Bekir Mirlić. Za ostale se aktivnosti iz Galerije uzimaju eksponati prema obrazovnim ciljevima i ishodima. Pozivi za radionicu preko ljeta su na stranici *ARTsee – UGBiH*, kaže Aida. Direktor Galerije Strajo Krsmanović najavljuje velike izložbe, ali sve ovisi o epidemiološkoj

Slovo po slovo

situaciji kako bi ih mogli realizirati s partnerima. U UGBiH je osim stalnoga postava otvorena izložba *Koma* Nebojše Šerića Šobe. Radi se još na inventuri depoa i tehničkoj pripremi zgrade.

Ni filmska umjetnost nije zanemarena ovoga ljeta. *Omladinski film festival Sarajevo* je organizirao prvi *Drive-in-Cinema* kod nas u Ulici Kotromanića. Od 24. do 28. lipnja prikazani su filmovi *Skin*, *Hotel Mumbai*, *American Made*, *Kapetan Philips* i *Baby Driver*. Ne da se ni *Sarajevo film festival*, koji unatoč brojnim odgađanjima u svijetu, planira održavanje u svom tradicionalnom terminu od 14. do 21. kolovoza ove godine. *SFF* je sudjelovao i na globalnom filmskom festivalu *We Are One* u organizaciji *Tribela Enterprises* i *You Tube* zahvaljujući kojem je gledateljima bilo dostupno preko 100 filmova s 21 festivala iz više od 35 zemalja.

Nastavljena je *Revija dramske riječi* prikazivanjem izvrsnih kazališnih ostvarenja na BHT1. Najšira publika mogla je pogledati predstave koje bi joj inače bile nedostupne. U lipnju su prikazane višestruko nagrađivane svezremene satirične komedije *Predstava Hamleta u selu Mrđuša Donja* Ive Brešana u izvođenju *Hrvatskoga narodnog kazališta Mostar* i režiji Ivana Lea Lema i *Djelidba Skendera Kulenovića* u režiji Marka Misirača i izvođenju *Pozorišta Prijedor*.

Većina kulturnih institucija u Sarajevu planira programe u suradnji s *Memorijalnim centrom Srebrenica – Potočari*, a kultura ovih varljivih ljetnih dana preživljava snalazeći se između mogućega u nemogućem ne odustajući od svoje plemenite misije. ✍

printati > ispisati

U hrvatskome se jeziku često upotrebljava posuđenica *printati*, prema engleskome glagolu *to print* koji znači 'tiskati, otisnuti, kopirati'.

Budući da je u hrvatskome jeziku riječ *pisač* dobro prihvaćena zamjena za riječ *printer*, u hrvatskome standardnom jeziku bolje je upotrebljavati i odgovarajući glagol *ispisati* umjesto *printati*.

čitav niz > niz

Izraz *čitav niz* je pleonazam. Umjesto njega dovoljno je upotrijebiti samo imenicu *niz*.

Upravni govor

Upravni je govor navođenje nečijih riječi u rečenici. Uvodi se navodnicima ili crticama. U rukom pisanome tekstu upotrebljavaju se navodnici, a u tiskanome se tekstu mogu upotrebljavati i navodnici i crtice.

navod uveden navodnicima	navod uveden crticama
„Idem u školu”, rekao je Mihael.	– Idem u školu. – rekao je Mihael.
„Pada li kiša?” upitala je baka.	– Pada li kiša? – upitala je baka.
„Ne pada!” uzvikne Lana.	– Ne pada! – uzvikne Lana.
„Danas”, rekla je mama, „ne moraš učiti.”	– Danas – rekla je mama – ne moraš učiti.
„Jesam li?”, rekao je Ivan, „dobro čuo?”	– Jesam li – rekao je Ivan – dobro čuo?
„Nemoj biti tužan”, umirivala ga je Lana, „ja ću ti pomoći!”	– Nemoj biti tužan – umirivala ga je Lana – ja ću ti pomoći!
„Gladan sam”, rekao je Marko.	– Gladan sam. – rekao je Marko.
„Pobjednik je onaj”, objasnila je učiteljica, „tko se najbolje skriva.”	– Pobjednik je onaj – objasnila je učiteljica – tko se najbolje skriva.
„Učinio sam sve,” rekao je Marko, „ali to im ništa ne znači.”	– Učinio sam sve, – rekao je Marko – ali to im ništa ne znači.
Mama je rekla: „Danas ne trebaš učiti.”	Mama je rekla: – Danas ne trebaš učiti.
Mama je upitala: „Jesi li gladan?”	Mama je upitala: – Jesi li gladan?
Marko je uskliknuo: „Dobro sam!”	Marko je uskliknuo: – Dobro sam!
Lana je uskliknula: „Ne pada kiša!” i nastavila: „Idem se igrati.”	Lana je uskliknula: – Ne pada kiša! – i nastavila: – Idem se igrati.
Mihael je rekao: „Moram u trgovinu”, i nastavio: „Pričekaj me u parku.”	Mihael je rekao: – Moram u trgovinu. – i nastavio: – Pričekaj me u parku.
Marko je upitao: „Jesi li dobro?” i nastavio: „Žao mi je.”	Marko je upitao: – Jesi li dobro? – i nastavio: – Žao mi je.

✍ Ana Papić
anapapicivno@gmail.com